

OLOMOUCKÝ KRAJ

(uč. Z4 – Prodos)

se vyznačuje značnými **výškovými a klimatickými rozdíly**, což se odráží i v osídlení a hospodářském významu jeho 2 odlišných částí

Přírodní podmínky:

Povrch:

Králický Sněžník („střecha Evropy“, pramen Moravy)

Hrubý Jeseník (Praděd 1492 m)

Hornomoravský úval = příkopová propadlina mezi Drahanskou vrchovinou a Nízkým Jeseníkem

Moravská brána = příkopová propadlina mezi Nízkým Jeseníkem a karpatskými pohořími

Krasová území: **Mladečské a Javoříčské** jeskyně

jeskyně **Na pomezí** a **Na Špičáku**

Hranický kras (Zbrašovské aragonitové jeskyně, Hranická propast – nejhlubší v ČR)

Podnebí:

největší vliv má **nadmořská výška a orientace svahů**

Hrubý Jeseník – typická dlouhá zima s dostatkem sněhu

Hornomoravský úval – teplé podnebí s dostatkem srážek, výhodné pro zemědělství

Vodstvo:

krajem prochází hlavní evropské rozvodí

Morava – osa kraje, přítoky **Bečva, Bystřice**

Odra - z Oderských vrchů teče Moravskou bránou do Ostravské pánve

termální prameny – Velké Losiny (lázně)

Krajiny:

Krajiny Vněkarpatských sníženin

úrodné roviny Hornomoravského úvalu, Moravské a Vyškovské brány kvalitní černozemě, hnědozemě

původně – lužní lesy (zbytky chráněny v **CHKO Litovelské Pomoraví** narušené prostředí mezi městy Olomouc – Prostějov – Přerov (průmysl a doprava)

nejnižší část tvoří jádro kraje – **Hanou**

Krajiny Hrubého Jeseníku

poměrně zachovalá příroda, kterou ohrožuje cestovní ruch, zejména lyžování a turistika

nejvyšší části nad horní hranicí lesa

rašeliniště (např. Rejvíz)

CHKO Jeseníky – vzácné rostliny alpinských luk

Krasové krajiny severní pokračování Moravského krasu

Krajiny **Zábřežské a Hanušovické vrchoviny** a Nízkého Jeseníku představují

členitější okrajové části moravských úvalů, výrazně pozměněné činností člověka

Socioekonomické podmínky:

Kraj je tvořen okresy **Prostějov, Olomouc, Přerov, Šumperk a Jeseník**
krajské město – **Olomouc (100 tis. obyv.)**
rozlohou 5 267 km² zaujímá 6,7 % území státu
na obyvatelstvu Česka se podílí 6,1 % (má 638 000 obyv.)

Osídlení a obyvatelstvo:

- Roviny Moravské brány a Hornomoravského úvalu (Haná) patří mezi **nejdříve souvisle osídlené** oblasti u nás
- Severní část kraje byla kolonizována až **ve středověku** německým obyvatelstvem
- **Hustota zalidnění** (průměrně 121 obyv./km²) je značně **rozdílná**
největší je na Hané (nejvíce obyvatel žije v aglomeraci Olomouc – Prostějov - Přerov, nejmenší v hornaté části kraje

města:

Olomouc významné kulturní středisko

sídlo druhé nejstarší univerzity u nás a moravského arcibiskupství
převládá strojírenský a potravinářský průmysl

Přerov (42 tis. obyv.) důležitá železniční křižovatka, chem. a stroj. průmysl

Prostějov (43 tis. obyv.) oděvní výroba, výroba zemědělských strojů,
potravinářský průmysl

Šumperk (25 tis. obyv.) textilní a strojírenská výroba

Jeseník středisko Jeseníků, lázně

Hospodářství

Zemědělství

- výhodné podmínky - Haná patří k **nejúrodnějším** oblastem ČR
- sladovnický ječmen, potravinářská pšenice, cukrová řepa, pícniny, chmel, ovoce a zelenina
- chov skotu a prasat
- horské oblasti - brambory, len a pastviny (skot)

Průmysl

Strojírenský (Olomouc, Prostějov, Přerov, Šumperk, Uničov, Lutín, Hlubočky, Lipník n. B.)

Potravinářský - cukrovary, sladovny, konzervárny, pivovary
(Olomouc – Seliko = konzervárny, Olma = mlékárny, Nestlé = čokoládovny, Solné mlýny aj.) (Loštice – tvarůžky)

Chemický (Olomouc, Přerov)

Elektrotechnický (Mohelnice - Siemens)

Oděvní a textilní prům. (Prostějov, Jeseník)

Služby

Cestovní ruch

přírodní zajímavosti

Jeseníky

minerální prameny = lázně – Lipová Lázně, Velké

Losiny, Teplice nad Bečvou

Lázně Jeseník – klimatické lázně

kulturní a historické památky

historické jádro Olomouce s četnými památkami, např. se sloupem

Nejsvětější Trojice (památka UNESCO)

zámky

Náměšť na Hané, Velké Losiny, Plumlov, Javorník

hrady

Bouzov, Šternberk, Helfštýn

technické památky

ruční papírna ve Velkých Losinách